

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conferenceปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงชาวนา
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

Factors Related to Performance Effectiveness of Special Village Health Volunteer:

Muang Suphanburi District, Suphanburi Province

พรพจน์ บุญยสิทธิ์ (Pornpoj Boonyasit)¹ สุรเดช ประดิษฐ์บาทูกา (Suradej Praditbatuka)²เยาวภา ตีอัสสุวรรณ (Yowwapa Tiassuwan)³

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม (2) ปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน (3) ปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานและ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษากับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงชาวนา กลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงชาวนาของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2559 จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดความรู้ ทัศนคติ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.756, 0.805 และ 0.827 ตามลำดับ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไค-สแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงชาวนาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวต่อเดือน 1,001-5,000 บาท สถานภาพสมรสคู่ และ ระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า 4 ปีขึ้นไป (2) ปัจจัยความรู้ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัจจัยทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (4) ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และ (5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน ปัจจัยทัศนคติในการปฏิบัติงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงชาวนามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงชาวนา

¹ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช pornpoj.boon2513@gmail.com² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Suradej.pra@stou.ac.th³ รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวภา ตีอัสสุวรรณ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Yowwapa.T@gmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

Abstract

This survey research aimed to study (1) demographic and social factors, (2) operational knowledge and attitude factors, and (3) the association between the study factors and performance effectiveness, all of village health volunteer specialists in Mueang District, Suphan Buri Province. The study was conducted in 2016 in a sample of 331 village health volunteer specialists. A questionnaire was used for data collection concerning knowledge, attitudes, and performance; its validity values were 0.756, 0.805 and 0.827, respectively. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, chi-square test and Pearson's product moment correlation coefficient. The results revealed that: (1) among the village health volunteer specialists, most of them were female, more than 50 years of age, farmers, and married; they had completed secondary schooling, been working as volunteers for more than 4 years with an average family income of 1,001–5,000 baht; (2) their operational knowledge and attitudes as well as performance were at a moderate level; and (3) their knowledge and attitudes were significantly associated with performance ($p = 0.001$).

Keywords: Performance effectiveness, Village health volunteer specialist

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

บทนำ

การพัฒนาสุขภาพของประชาชนใช้หลักการสาธารณสุขมูลฐานมาเป็นกลยุทธ์หลักในการพัฒนาสุขภาพของสังคมไทย มาตลอดจนถึงปี 2545 ในช่วงปี 2546 จนถึงปัจจุบันได้ปรับแนวคิดการสาธารณสุขมูลฐานไปสู่การพัฒนาระบบสุขภาพภาคประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมายถึง บุคคลที่มีความเสียสละ เป็นที่ยอมรับของชุมชนจนได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้านในละแวกบ้านและได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมีบทบาทสำคัญเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพ การสื่อสาร การแนะนำ การเผยแพร่ความรู้ การวางแผน และการประสานกิจกรรม การพัฒนางานสาธารณสุข ตลอดจนการให้บริการสาธารณสุขด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวัง และการป้องกันโรค การช่วยเหลือและการรักษาพยาบาลขั้นต้น การใช้ยาและเวชภัณฑ์ตามขอบเขตที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด การส่งต่อผู้ป่วยไปรับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ หรือ ที่โรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยาบรมมหาราช การฟื้นฟูสภาพ และการจัดกิจกรรมพัฒนาสุขภาพประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน พฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน และมีหน้าที่ แก้ววร้าย กระจายข่าวดี ชี้นำบริการ ประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ประชาชน ดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดี ริเริ่มมาตรการทางสังคมใหม่ๆที่มีผลต่อการขจัดหรือลดปัญหาทางด้านสุขภาพและสภาพแวดล้อมของสังคม เป็นผู้เชื่อมประสานกับทุกภาคส่วนในการจัดการสุขภาพ โดยประยุกต์เอาองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชุมชนตามสภาพของกลุ่มเป้าหมายและสังคมมาร่วมในการพัฒนาสุขภาพอย่างต่อเนื่องตลอดมา

กระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ขึ้นทะเบียนปฏิบัติงาน และเข้ารับการอบรมโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของแต่ละจังหวัด โดยกระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำหลักสูตรมาตรฐานและหลักสูตรในการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพิ่มเติม เพื่อรองรับนโยบายการพัฒนาขีดความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกคน โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความรู้ด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น สามารถให้การดูแลสุขภาพแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะประชาชนกลุ่มด้อยโอกาส ผู้สูงอายุและผู้พิการในชุมชน กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพได้จัดทำหลักสูตรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ เป็นการอบรมต่อยอดพัฒนาศักยภาพเพิ่มเติมให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถสร้างการมีส่วนร่วมการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน ประกอบด้วยเนื้อหาการอบรม 10 ด้าน คือ 1) ด้านการเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดต่อ 2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ 3) ด้านสุขภาพจิตชุมชน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด 5) ด้านการบริการในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน 6) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ 7) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ 8) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชน 9) ด้านการจัดการสุขภาพชุมชน 10) ด้านนมแม่สายใยรักแห่งครอบครัว

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 จนกระทั่งปี พ.ศ.2559 ทั้งหมดจำนวน 2,438 คน จาก 20 ตำบล 123 หมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 29 แห่ง การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญของอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ในแต่ละพื้นที่มีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน (เอกรินทร์ โปตะเวช, เรืองยศ จันทรสามารถม, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และยุภาพร ยุภาศ, 2551) ทั้งด้าน เพศ สถานที่ตั้งศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน การได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ การปฏิบัติงานในงานสาธารณสุขมูลฐาน เจตคติในงานสาธารณสุขมูลฐานและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีผลต่อการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม ปัจจัยด้านความรู้ และ ปัจจัยด้านทัศนคติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญกับประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ โดยมุ่งหวังให้ได้แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาและยกระดับประสิทธิผลการของการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ และสำหรับผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและบุคลากรในหน่วยบริการ ในการวางแผนจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพ ให้การสนับสนุนเพื่อเสริมพลังอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญในพื้นที่ของตนเองได้ปฏิบัติการกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ระบบราชการมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ
4. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม ปัจจัยด้านความรู้ ปัจจัยด้านทัศนคติ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study Design) ประชากรที่ศึกษา คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ผ่านการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2559 จำนวน 2,438 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) เพื่อแบ่งสัดส่วนจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญในแต่ละตำบล และการเลือกหน่วยตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากรายชื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญของทุกตำบลตามจำนวนที่แบ่งสัดส่วนไว้ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม (2) ปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน (3) ปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงาน (4) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน แบบสอบถามในส่วนที่ (2) , (3) และ (4) มีความสอดคล้องของเนื้อหาของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) สูงกว่า 0.60 ทุกข้อ และมีความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.756, 0.805 และ 0.827ตามลำดับ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไค-สแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญที่ทำการวิจัยด้วยจำนวนทั้งสิ้น 331 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.53) อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 48.34) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 45.32) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 71.00) รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 1,001-5,000 บาท (ร้อยละ 42.90) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 43.77) มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญมากกว่า 4 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 72.81) (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละของปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
รวม	331	100.00
1. เพศ		
ชาย	81	24.47
หญิง	250	75.53
2. อายุ		
ไม่เกิน 40 ปี	55	16.62
41 - 50 ปี	116	35.04
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	160	48.34
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	140	42.30
มัธยมศึกษา	150	45.32
ตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไป	41	12.38
4. อาชีพ		
เกษตรกรรม	137	43.77
ค้าขาย	47	15.02
รับจ้าง	129	41.21
5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 1,000 บาท	27	8.16
1,001 - 5,000 บาท	142	42.90
5,001 - 10,000 บาท	114	34.44
มากกว่า 10,000 บาท ขึ้นไป	48	14.50

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม	จำนวน	ร้อยละ
รวม	331	100.00
6. สถานภาพสมรส		
โสด	42	12.69
สมรส	235	71.00
หม้าย / หย่า / แยก	54	16.31
7. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน		
น้อยกว่า 1 ปี	6	1.81
1 - 2 ปี	36	10.88
3 - 4 ปี	48	14.50
มากกว่า 4 ปีขึ้นไป	241	72.81

2. ปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน ระดับความรู้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
เชี่ยวชาญ พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 81.87) ข้อคำถามที่อาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญส่วนใหญ่ตอบถูกมาก คือ โรคไข้เลือดออกเกิดจากผู้ป่วยถูกยุงลายกัด และ ชิงเป็นสมุนไพรที่ใช้แก้
อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ช่วยขับลม ทุยยางอนามัยสามารถป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีได้ และข้อคำถามที่อาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญส่วนใหญ่ตอบผิดมาก คือ หญิงไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปควรได้รับการตรวจมะเร็ง
ปากมดลูกทุกปี ความดันโลหิตปกติ คือ ความดันโลหิตต่ำกว่า 120/80 มิลลิเมตรปรอท (ดังตารางที่ 2 และ 3)

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละของระดับความรู้ในการปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้านเชี่ยวชาญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับความรู้ (ช่วงคะแนน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้ระดับดี (> 12 คะแนน)	20	6.04
ความรู้ระดับปานกลาง (9 - 12 คะแนน)	271	81.87
ความรู้ระดับควรปรับปรุง (< 9 คะแนน)	40	12.09
รวม	331	100.0

ค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x} \pm S.D. = 10.56 \pm 1.47$ คะแนนต่ำสุด/สูงสุด = 7/15

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวิชาชีพ อำเภอเมือง
สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรีที่ตอบคำถามความรู้ในการปฏิบัติงาน

การวัดความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขเชิงวิชาชีพ	ลำดับ	จำนวนผู้ตอบถูก		ลำดับ	จำนวนผู้ตอบผิด	
		คน	ร้อยละ		คน	ร้อยละ
1. โรคไข้เลือดออกเกิดจากผู้ป่วยถูกยุงลายกัด	1	328	99.09	14	3	0.91
2. โรคไข้หวัดนกเป็นโรคที่เกิดจากไก่อย่างเดียว	8	284	85.80	8	47	14.20
3. เมื่อถูกสุนัขกัดควรจะรีบล้างแผลด้วยสบู่และน้ำ สะอาดหลายๆครั้ง จดจำลักษณะสัตว์แล้วกักดูอาการ 10 วัน และไปพบแพทย์เพื่อรับการป้องกันรักษาที่ ถูกต้อง	9	257	77.64	7	74	22.36
4. ผู้ป่วยเบาหวานที่ป่วยมาเป็นระยะเวลานานและไม่ สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้อาจทำให้ ตาบอด	5	320	96.68	9	11	3.32
5. ความดันโลหิตปกติ คือ ความดันโลหิตต่ำกว่า 120/80 มม./ปรอท	14	65	19.64	2	266	80.36
6. การออกกำลังกายโดยการเต้นแอโรบิคเป็นวิธีการ ออกกำลังกายที่ดีที่สุดสำหรับทุกเพศทุกวัย	13	81	24.47	3	250	75.53
7. หญิงไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปควรได้รับ การตรวจมะเร็งปากมดลูกทุกปี	15	16	4.83	1	315	95.17
8. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ คือ แม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียง เดียวตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 เดือนและหลังจากนั้นให้เลี้ยง ลูกอย่างด้วยนมแม่ควบคู่กับอาหารที่เหมาะสมตามวัย	5	320	96.68	9	11	3.32
9. การออกกำลังกาย ดูหนัง ฟังเพลง ทำงานอดิเรกต่างๆ ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้	4	322	97.28	12	9	2.72
10. สิ่งแวดล้อมที่มียาเสพติด ไม่มีผลต่อผู้ผ่านการบำบัด ให้กลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำอีก	10	230	69.49	6	101	30.51
11. สุราไม่ใช่ยาเสพติดเพราะหาซื้อได้ไม่ผิดกฎหมาย	12	129	38.97	4	202	61.03

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การวัดความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขเชิงวิชาชีพ	ลำดับ	จำนวนผู้ตอบถูก		ลำดับ	จำนวนผู้ตอบผิด	
		คน	ร้อยละ		คน	ร้อยละ
12. ยาก่อนอาหาร คือ ต้องกินยาก่อนอาหารอย่างน้อยครึ่งชั่วโมงเพื่อให้ยาดูดซึมได้ดี	5	320	96.68	9	11	3.32
13. จึงเป็นสมุนไพรที่ใช้แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ช่วยขับลม	1	328	99.09	14	3	0.91
14. ฤๅษยาอนามัยสามารถป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีได้	3	324	97.89	13	7	2.11
15. หญิงตั้งครรภ์ควรมาฝากครรภ์ทันทีเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์โดยไม่ต้องพาสามีไปด้วย	11	170	51.36	5	161	48.64

3. ปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงาน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวิชาชีพส่วนใหญ่ มีทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.87) และ มีระดับทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 47.13) เมื่อพิจารณาด้านพบว่า ด้านความภูมิใจในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (ดังตารางที่ 4 และ 5)

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละของระดับทัศนคติในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวิชาชีพ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับทัศนคติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทัศนคติระดับดี ($\bar{x}$ = 3.68-5.00)	156	47.13
ทัศนคติระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.34-3.67)	175	52.87
รวม	331	100.00

ค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x} \pm S.D.$ = 2.47 $\pm$ 0.49 คะแนนต่ำสุด/สูงสุด = 2/3

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านเขี้ยวชาญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ทัศนคติในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านเขี้ยวชาญ	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ทัศนคติในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข	3.70	0.47	สูง
ด้านความภูมิใจในการปฏิบัติงาน	4.29	0.44	สูง
ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	2.95	0.91	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	3.21	1.11	ปานกลาง

4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเขี้ยวชาญส่วนใหญ่ มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 94.56) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านความสามารถในการให้บริการ มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานระดับสูง ด้านประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง ด้านการปรับตัว มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานระดับสูง และด้านการพัฒนา มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง (ดังตารางที่ 6 และ 7)

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละของระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านเขี้ยวชาญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสิทธิภาพระดับดี ($\bar{x}$ = 3.10-5.00)	313	94.56
ประสิทธิภาพระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 1.00-3.00)	18	5.44
รวม	331	100.0

ค่าเฉลี่ยรวม $\bar{x} \pm S.D. = 1.94 \pm 0.22$

คะแนนต่ำสุด/สูงสุด = 1/2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
เครือข่าย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกเป็นรายด้าน

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านเครือข่าย	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน	3.60	0.41	ปานกลาง
ด้านความสามารถในการให้บริการ	3.70	0.53	สูง
ด้านประสิทธิภาพ	3.44	0.4	ปานกลาง
ด้านการปรับตัว	3.71	0.6	สูง
ด้านการพัฒนา	3.53	0.62	ปานกลาง

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม ปัจจัยด้านความรู้ และ ปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงาน กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน คือ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเครือข่าย ปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ทางลบ กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน และ ปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเครือข่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (ดังตารางที่ 8 และ 9)

ตารางที่ 8 การทดสอบไคสแควร์ของประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านเครือข่าย
ตามปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม

ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเครือข่าย						รวม	ค่าไคสแควร์	ค่า p-value
	เครือข่าย								
	ระดับปานกลาง		ระดับดี						
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ			

1. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา	16	88.9	124	39.6	140	42.3	$\chi^2_{(2)}=18.42$ 1	p<.001**
มัธยมศึกษา	0	0	150	47.9	150	45.3		

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไป	2	11.1	39	12.5	41	12.4
------------------------	---	------	----	------	----	------

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัยลักษณะทางประชากร และสังคม	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน						รวม	ค่า ไคสแควร์	ค่า p- value
	เชี่ยวชาญ								
	ระดับปานกลาง		ระดับดี						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
	(คน)	ละ	(คน)	ละ	(คน)	ละ			
2. อาชีพ									
เกษตรกรรวม	7	38.9	130	41.5	137	43.8	$\chi^2_{(2)} = 9.024$	p<.05*	
ค้าขาย	7	38.9	40	13.6	47	15			
รับจ้าง	4	22.2	125	42.4	129	41.2			
3. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานใน ตำแหน่งอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เชี่ยวชาญ									
น้อยกว่า 1 ปี	1	5.6	5	1.6	6	1.8	$\chi^2_{(3)} = 12.12$ 6	p<.05*	
1 - 2 ปี	0	0.0	36	11.5	36	10.9			
3 - 4 ปี	7	38.9	41	13.1	48	14.5			
มากกว่า 4 ปีขึ้นไป	10	55.6	231	73.8	241	72.8			

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างความรู้ ทักษะคิด กับประสิทธิผลการ
ปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ

ตัวแปร	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ		
	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ความรู้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ	-0.184	.001**	ต่ำ
ทักษะคิดในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ	0.43	.000***	ปานกลาง

**p < .05

***p < .001

อภิปรายผลการวิจัย

1. คำตอบสำหรับคำถามการวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐาน

1.1 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ มีปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม อย่างไร

1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวต่อเดือน 1,001-5,000 บาท สถานภาพสมรสคู่ และมีระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า 4 ปีขึ้นไป เพราะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญเป็นจิตอาสาที่ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ส่วนการศึกษาที่จบในระดับมัธยมศึกษาเนื่องจากการได้รับการศึกษาต่อเนื่องจากการศึกษานอกโรงเรียนจากในระดับประถมศึกษาจนจบระดับมัธยมศึกษาและการขยายโอกาสในการศึกษาจากเดิมระดับประถมศึกษาเป็นระดับมัธยมศึกษา

1.2 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญมีความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องในระดับใด

1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญมีความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องในระดับปานกลาง เป็นเพราะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญมีการจัดการอบรมให้มีความเชี่ยวชาญใน 10 ด้าน ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญจะเชี่ยวชาญกันไปคนละด้าน ก็จะเลือกปฏิบัติ ไปในด้านที่ตนเองถนัดและเชี่ยวชาญ ให้บริการเพื่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพวรรณ เรื่องพุทธ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้และการปฏิบัติงานของ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

อาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านในการดูแลผู้พิการในชุมชน:กรณีศึกษาชุมชนนาเคียน ตำบลนาเคียน อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความรู้และระดับการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธาณสุขในการดูแลผู้พิการอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 อาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญมีทัศนคติในการปฏิบัติงานในระดับใด

1) อาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญมีทัศนคติในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง เพราะอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานเป็นจิตอาสาของชุมชนพร้อมที่จะเสียสละ และปฏิบัติงานเพื่อชุมชน สอดคล้องกับ กฤติเดช มิ่งไม้ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการดูแลผู้พิการของ อาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลหนองหอย อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า อาสาศัมครสาธาณสุขในตำบลหนองหอย อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติในการดูแลผู้พิการอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 อาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานในระดับใด

1) ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม ปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญในระดับดี ซึ่งงานวิจัยที่ศึกษาการมีประสิทธิผลของอาสาศัมครสาธาณสุขเชี่ยวชาญแตกต่างกับงานวิจัยอื่นที่ศึกษามิงานวิจัยในระดับสูง ปานกลาง ดังงานวิจัยของ พูนทรัพย์ คำวิชา (2550) ได้ศึกษาการทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงาน สาธาณสุขระดับอำเภोजังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมาได้แก่ด้านการสนับสนุนและไว้วางใจต่อกัน ด้านการเปิดเผย และเผชิญหน้า ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านความร่วมมือและความขัดแย้งการทบทวนการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ด้านวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเป้าหมายที่ยอมรับตามลำดับส่วนการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี ด้านบทบาทที่สมดุล และด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตามลำดับการทำงานเป็นทีมของคณะกรรมการประสานงานสาธาณสุขระดับอำเภोजังหวัดอุดรธานีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธาณสุขระดับอำเภोजังหวัดอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 และสอดคล้องกับ พิไลพร พวงสวัสดิ์ (2551) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภोजังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธาณสุขโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง คือด้านการทำงานเป็นทีม ด้านจริยธรรม ด้านการบริการที่ดี ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ

2. คำอธิบายสำหรับคำตอบและผลการสมมติฐานงานวิจัย

2.1 ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม ปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญหรือไม่

1) ปัจจัยลักษณะทางประชากรและสังคม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะการปฏิบัติงาน ดังนี้

(1) ระดับการศึกษา อาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญอธิบายได้ว่าอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเนื่องจาก อาสาศัมครสาธาณสุขเดิมจบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมีการศึกษาต่อเนื่องจากระบบการศึกษานอกโรงเรียน จนได้รับวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการเป็นอาสาศัมครสาธาณสุขประจำหมู่บ้าน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ต้องได้รับการอบรมให้ความรู้ต่อเนื่องจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานต่างๆแต่เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในงานด้านสาธารณสุขไม่เท่ากัน ส่งผลให้มีการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันสอดคล้องกับ ชูศรีมี บุญเกิดและยุพิน สุขเจริญ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนจังหวัดนครปฐมพบว่าระดับการศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ส่วนปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปของประชากรไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงาน สอดคล้องกับสกวรัตน์ ลับเลิศ (2537) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานเขตปริมณฑลจังหวัดนนทบุรีพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานคือ ระดับการศึกษาความรู้เกี่ยวกับอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัวความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและโรคประจำถิ่นทัศนคติในการป้องกันและแก้ไขมลภาวะและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษทัศนคติต่อการส่งเสริมภูมิคุ้มกันโรคและทัศนคติต่อการดูแลสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุข และสอดคล้องกับ จีรภา สุขสวัสดิ์ (2547) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลเสม็ด อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรีพบว่าระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐาน

(2) อาชีพ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เชี่ยวชาญอธิบายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดๆ ต่างก็เป็นบุคคลที่มีจิตอาสา อุทิศตน เพื่อช่วยเหลือชุมชนตามคุณสมบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับ ณัฐธินา หนูทอง (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานฝากครรภ์คุณภาพ แนวใหม่ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านการดำเนินงานฝากครรภ์คุณภาพแนวใหม่ สอดคล้อง สมยศ เลิศล้ำอง (2553) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน: ศึกษากรณีอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่า อาชีพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน

(3) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ อธิบายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม อันมีผลทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่มีกิจวัตรประจำวันอยู่ในชุมชนของตนเอง อาจทำให้มีโอกาสหรือมีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่รวมทั้งระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านนาน ทำให้รับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับสหทัยา ถึงรัตน์ (2556) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับ คณิต หนูพลอย (2553) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดพัทลุง พบว่าระยะเวลาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดพัทลุง และสอดคล้องกับ ณัฐธินา หนูทอง (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านในการดำเนินงานฝากครรภ์คุณภาพแนวใหม่ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านการดำเนินงานฝากครรภ์คุณภาพแนวใหม่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

(4) ปัจจัยด้านความรู้ ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี อธิบายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญได้รับการอบรมการอบรมฟื้นฟูเพื่อพัฒนาศักยภาพตามหลักสูตรอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ ปี พ.ศ. 2555 อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีการจัดประชุมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นประจำทุกเดือนๆ ละ 1 ครั้งและ การจัดอบรมในโครงการต่างๆทั้งของกระทรวงสาธารณสุขและเครือข่ายต่างๆอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต่างๆ ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญมีการจัดแบ่งการอบรมให้มีความเชี่ยวชาญใน 10 ด้าน ซึ่งจากประสิทธิผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญจะเชี่ยวชาญกันไปคนละด้าน ก็จะเลือกปฏิบัติ ไปในด้านที่ตนเองถนัดและเชี่ยวชาญ ให้บริการเพื่อชุมชน และเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ คณิต หนูพลอย(2553) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดพัทลุง พบว่าความรู้ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดพัทลุง สอดคล้องกับ อินกร ไผ่เพชร (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในงานสุขภาพภาคประชาชน พบว่า การเพิ่มพูนความรู้ อายุ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในงานสุขภาพภาคประชาชน พิศศักดิ์ รัตนะ (2534) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตชนบทจังหวัดสงขลาพบว่าความรู้ในงานสาธารณสุขมูลฐานมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานส่วนประสบการณ์ในการรักษาพยาบาล

(5) ปัจจัยด้านทัศนคติในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี อธิบายได้ว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชิงวชาญ มีทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ด้านความภูมิใจในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน พร้อมทั้งจะเสียสละและปฏิบัติงานเพื่อชุมชนมีความสัมพันธ์ทำให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ณัฐธิดา หนูทอง (2559) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานฝากครรภ์คุณภาพแนวใหม่ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านการดำเนินงานฝากครรภ์คุณภาพแนวใหม่ สอดคล้องกับสกวรัตน์ ลับเลิศ (2537) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานเขตปริมณฑลจังหวัดนนทบุรีพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานพบว่า ทัศนคติในการป้องกันและแก้ไขมลภาวะและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษทัศนคติต่อการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคและทัศนคติต่อการดูแลทันตสาธารณสุขของอาสาสมัครสาธารณสุข มีความสัมพันธ์ ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานเขตปริมณฑลจังหวัดนนทบุรี สอดคล้องกับ วรจิตร หนองแก (2540) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่นพบว่าทัศนคติต่อบทบาทความคาดหวังการได้รับข่าวสารทางด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์การปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คัดเลือก อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญที่มีการศึกษา เต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายตามนโยบายกำหนด สามารถนำวิธีการใหม่ๆ ซึ่งเกิดจากการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการดูแลผู้ป่วย และสามารถนำวิทยาการใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน พัฒนาความรู้ พัฒนาชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญต่อไป

1.2 จัดการอบรมความรู้ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมเพื่อเสริมพลังด้านแรงจูงใจให้กับของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญ เช่น การมอบเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ การศึกษาดูงาน เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญเกิดขวัญกำลังใจ รวมถึงงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานในจังหวัดสุพรรณบุรี

2.2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญในจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กฤติเดช มิ่งไม้. (2560). *ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในการดูแลผู้พิการของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในตำบลหนองหอย อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา*. บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คณิต หนูพลอย. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจังหวัดพัทลุง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- จิรภา สุขสวัสดิ์. (2547). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลเสม็ดอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
- มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชูศรีมีบุญเกิดและยุพินสุขเจริญ. (2540). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนจังหวัดนครปฐม*. *วารสารสาธารณสุขมูลฐานภาคกลาง*, 12(40): 12-19.
- ณัฐธิดา หนูทอง. (2559). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานฝากครรภ์คุณภาพแนวใหม่ อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ค้นคืนวันที่ 29 กรกฎาคม 2560* ftp://hmm.moph.go.th/virtual_users/gishealth/.../work_04579_011116_144406.pdf.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

- อินกร ไผเพชร. (2551). ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในงานสุขภาพภาคประชาชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พิมพ์วรรณ เรืองพุทธ. (2556). ความรู้และการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดูแลผู้พิการในชุมชน:กรณีศึกษาชุมชนนาเคียน ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข 23,2 (พฤษภาคม – สิงหาคม): 32-35.
- พิลัยพร พวงสวัสดิ์. (2551). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิรศักดิ์ รัตนะ. (2534). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตชนบท จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- พูนทรัพย์ คำวิชา. (2550). การทำงานเป็นทีมที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. (2554). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอน 33:1-15.
- วรจิตร หนองแก. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สการรัตน์ ถับเลิศลบ. (2537). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานเขตปริมณฑลจังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สมยศ เลิศลายอง. (2553). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน: ศึกษากรณีอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สหทัย ถึงรัตน์. (2556). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลาอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities" Educational and Psychological Measurement.